

Inari Listo

LL, erikoistuva lääkäri
Hyks, ATeK, Meilahden sairaala
Inari.listo[a]hus.fi

Intermittoivaa äitiyslomailua ruuhkavuosien kynnyksellä

Ensimmäisellä kerralla tuntui kuin olisin astunut kaukaisen planeetan pinnalle. Tähän minua eivät olleet valmentaneet toimintaohjeiden selailu, edeltävien päivien vilkaisut anestesian ja tehohoidon oppikirjaan tai takana olevat vuodet erikoistuvana lääkärinä. Olin saapunut päivystämään, ensimmäistä kertaa sitten esikoiseni syntymän, kymmenen kuukauden kotona olon jälkeen.

Tauko ei jälkeenpäin ajateltuna ollut kovin pitkä, eikä mikään (ei sitten mikään) ollut muuttunut työpaikallani. Mutta omassa elämässäni oli muuttunut paljon, oikeastaan kaikki, vaikka minussa ei paljonkaan. Olin omaksunut uuden roolin äitinä. Tuo rooli oli viimeisen vajaan vuoden ollut niin kokonaisvaltainen, että olin tyystin unohtanut miltä tuntuu vastata jonkun muun kuin oman lapseni hengestä.

Lääketieteelliset itsestänselvytyksetkin olivat unohtuneet. Oikeastaan juuri ne itsestänselvytykset huomasin. Automaatiot, kuten propofolin tai fentanylin annostelu, herättivätkin minussa nyt lievää käsien hikoilemista. Onnekseni palasin työvuoroon, jossa henkinen ja fyysinenkin tuki oli läsnä, vaikka jälkimmäistä en sitten tarvinnutkaan. Ensimmäinen epiduraalikatettrin laitto alkoi epiduraalipöydän ”mikä puuttuu”-leikillä, kunnes sain tarvittavat välineet kasaan ja tajusin, että minkä mieli on unohtanut, kädet muistavat. Sama kävi yleisanestesian kanssa. Kädet löysivät oikeat nupit mistä vääntää, otteet joilla intuboida, vihreissäni

pääsin kiinni leikkaussalin rytmiin. Ensimmäisten kertojen jälkeen myös mieli alkoi muistaa – ja aamulla jouduinkin muistuttamaan itseäni kotona odottavasta seuraavasta työvuorosta.

Tuon, ensimmäisen keikan jälkeen jokin taas muuttui. Alkoi roolini työn ja perheen yhteensovittelijana. Päivystyskeikat olivat tervetulleita pirstysruiskeita maitopullojen tuoksuiseen arkeeni ja ihmeellistä oli, kun sainkin jutella mukavien ihmisten kanssa ilman häiriötekijöitä kahvin höyrytessä kupissani kuumana. Yöt olivat rikkonaisia, töissä ja kotona. Aikaisemmin en olisi voinut kuvitellaakaan, miten pienellä unimäärällä pärjääminen oli mahdollista.

Oikeissa töissä käväisin vain hetken. Tenttiin luku oli mahtavaa omaa aikaa, mutta samalla yksivuotiaani sai maistaa esimakua tulevasta: illoista, jolloin en ollut läsnä ja päivistä, jolloin olin läsnä vain juuri ja juuri. Syntyi toinen, ja silmänräpäykseltä tuntuvan ajan jälkeen seisoin taas kanslian ovella odottamassa tulevaa yötä. Tällä kertaa en huomannut olleeni poissa. Työ oli virkistys mielelle, vaikka kaksi pientä kotona ei hoitunutkaan päivystyksien ohessa samoin kuin yksi.

Nyt olen saanut maistaa muutaman kuukauden tuota elämänvaihetta, jota kutsutaan

Olin tyystin unohtanut, miltä tuntuu vastata jonkun muun kuin oman lapseni hengestä

Inari Listo sekä tyttäret
Luna ja Iris

ruuhkavuosiksi. Usein päällimmäisin tunne on riittämättömyys. Työssä kaikkeaan ei ehdi panostaa ja kotona ne hartaasti halutut saavat vastaansa hajamielisen kasvattajan. Pikkulapsivaiheen kokonaisvaltaisuutta on vaikea selittää sellaiselle, joka ei sitä arjessaan ole kokenut. Kun lapsi on puolikuntoinen viidettä viikkoa putkeen, alkaa nelipäiväinen viikko tuntua pelleilyltä ja töissä tekee mieli lähinnä pyytää anteeksi. Pienet lapset ovat pieniä vain hetken, sanotaan, mutta valvottujen öiden ja syyllisyydentuntoisten työ- ja kotipoissaolojen lomassa sen unohtaa, kunnes flunssatalvi onkin jo vaihtunut kesäksi ja vaatteet jääneet pieniksi.

Tulee kuitenkin pysähtymisen hetkiä, jolloin ymmärtää, mitä todellinen rikkaus on. Sitä voisi kutsua myös tasapainoksi. Siksi että on siunattu mielenkiintoisella, elämän aitiopaikan tarjoavalla työllä ja kodilla, jossa omat kasvavat lapset tarjoavat tuota aitiopaikkaa vielä konkreettisemmalla tavalla. Tämä aika jäänee mieleen kasvukautena, jolloin ammatillinen kehittyminen ja lasten jatkuvassa muutoksessa mukana pysyminen vaati paljon, mutta antoi vielä enemmän. ■

**Päivystyskeikat olivat
piristysruiskeita maitopullojen
tuoksuiseen arkeen**